

มอบความสุขปีใหม่
2531/1988

คณะเภสัชศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สมุนไพรในบ้าน บอกกันมานาน
โบรา์โบราณมีมา

จารึกวัดโพธิ์สมุดข่อย โบราณเรียงร้อยเนื้อหา
รู้กันในหมู่สูงบ้านว่าอา เป็นตำราสงวนไว้ในสกุล

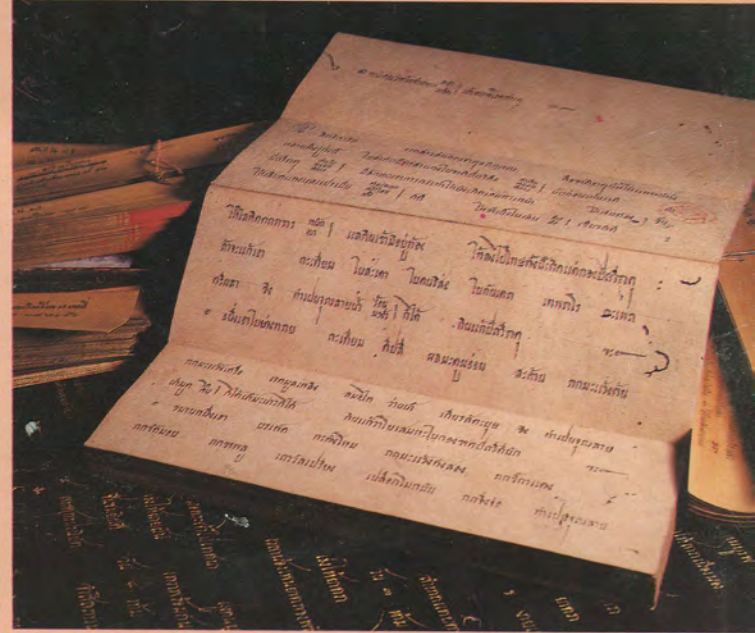
ไร่การทอดสอให้เห็น คำจึงหลบเร้น
ความเป็นไปเป็นมาเลื่อนราง

ปัจจุบันการแพทย์ก้าวหน้า วิทยาศาสตร์นำพา
ค้นคว้า วิจัย ทดลอง

พบคำมหาศาลเกินกล่าว โชแต่แค่เพียงเรื่องราว
เล่าขานสืบต่อกันมา...

พิสูจน์ความเกียจไกรแต่ก่อนกาล
พิสูจน์ตำนานสมุนไพร
พิสูจน์คุณค่ายาไทย
พิสูจน์ถึงความยิ่งใหญ่ ก้าวไกลเหล่า "ชาติพัฒนา"

ขอขอบพระคุณ

ฝ่ายพฤกษศาสตร์ กองวิจัยหาแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สนับสนุนข้อมูล
ส่วนงานบริการหนังสือภาษาโบราณ กองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร เอื้อเฟื้อสมุดข่อยและโบราณ
บนิษฐ์ ปธาสาหลองโฮสด จำกัด เอื้อเฟื้อ อุปกรณ์ปฎยาสมุนไพร

สมุนไพรในผัก พืชตระกูลกระเทียม

กระเทียม (*Allium sativum* Linn.) ใช้หัวสด ขับปะทะโลหิต ไช้มันเส้นเลือด หรือ ผานกษิษกระเทียมสดทาแก้กลาก เกาื้อน

มกราคม 2531

JANUARY 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
					1 ^{ขึ้น 13 ค่ำเดือนนี้}	2
3 [•]	4	5	6	7	8	9
10	11 [•]	12	13	14	15	16
17	18 [•]	19 ^{ขึ้น 1 ค่ำเดือน 3}	20	21	22	23
24/31	25	26 [•]	27	28	29	30

สมุนไพรในบันทึก (โบราณรักษา)

มะขาม (Aegle marmelos Corr.) ใช้ผลดิบผ่านเอียงแว่นบาง ๆ ตากแห้ง 1 กำมือ
ต้มกับน้ำ เติมน้ำผึ้ง แก้อาการคลื่นไส้อาเจียนเนื่องจากธาตุไม่ปกติ

กุมภาพันธ์ 2531

FEBRUARY 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
	1	2 [•]	3	4	5	6
7	8	9	10 [•]	11	12	13
14	15	16 [•]	17 [•] ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 4	18	19	20
21	22	23	24 [•]	25	26	27
28	29					

สมุนไพรรักษา ไบราจเร็กซ์

กล้วยน้ำว้า (*Musa sapientum* Linn.) ใช้กล้วยดิบหรือห่ามทั้งเปลือก หั่นเป็นแว่น ตากแห้งรับประทานแก้อาการท้องเดิน ที่ไม่ใช่บิดหรืออหิวาตกโรค

มีนาคม 2531

MARCH 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
		1	2 [•]	3	4	5
6	7	8	9	10 [•]	11	12
13	14	15	16	17 [•]	18 ^{ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5}	19
20	21	22	23	24	25 [•]	26
27	28	29	30	31		

ผลไม้ในสวน (โบราณรักษา)

มะกรูด (*Citrus hystrix* DC.) ใช้ผสมมะกรูดมาคั้นน้ำ ใส่เกลือเล็กน้อย
จิบบ่อยๆ แก้ไอและขับเสมหะ

เมษายน 2531

APRIL 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
					1 [•]	2
3	4	5	6	7	8	9 [•]
10	11	12	13	14	15 [•]	16 [•] ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6
17	18	19	20	21	22	23 [•]
24	25	26	27	28	29	30 [•]

สมุนไพรในบ้าน (โบราณเร่กษ)

สะระแหน่ (*Mentha cordifolia* Opiz.) ใช้ต้นสด 1 กำมือ ต้มกับน้ำ
เอาน้ำดื่ม แก้อาการปวดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ

พฤษภาคม 2531

MAY 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16 ^{ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 7}	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

สมุนไพรในบ้าน วิชานเร่รักษา

ขิง (*Zingiber officinale* Rosc.) ใช้เหง้าแก่หรือสด ขนาดเท่าหัวแม่มือ
บุบพอแตก ต้มเอาน้ำดื่ม แก้อาการปวดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ

มิถุนายน 2531

JUNE 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13 [•]	14 [•] ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 8	15	16	17	18
19	20	21 [•]	22	23	24	25
26	27	28 [•]	29	30		

สมุนไพรในเบ๊กั๋น บิรชานเร่กั๋ง

มะระขี้นก (*Momordica charantia* Linn.) ใช้ผลดิบ ประมาณ 5 ผล
 ลวกน้ำร้อนพอสุกรับประทาน หรือหั่นตากแห้งชงน้ำดื่ม บรรเทาอาการโรคเบาหวาน

กรกฎาคม 2531

JULY 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
					1	2
3	4	5	6 '	7	8	9
10	11	12	13 °	14 ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 8	15	16
17	18	19	20	21 '	22	23
24/31	25	26	27	28 °	29	30

สุมานไพธโรในบวัน (ไพธโรนเรักข)

พธม (Allium ascalonicum Linn.) ใช้หัวสด 1 หัว
ขยี่หรือค้ำให้เทลกนแล้วนำมทาแก๊พซิมแมลงกัตดอย

สิงหาคม 2531

AUGUST 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พธ WED	พธที่สบัติ THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12 [•]	13 ^{ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9}
14	15	16	17	18	19	20 [•]
21	22	23	24	25	26	27 [•]
28	29	30	31			

สมุนไพรรักษาโรค บิราจเร็กซ์

ฝรั่ง (Psidium guajava Linn.) ใช้ผลดิบ 1 ผล ผสมกับน้ำปูนใส เอน้ำต้ม หรือ โน้แก้ว 10-15 ใบ บั้งไฟ ชงน้ำดื่ม แก้อาการท้องเดิน ที่ไม่ใช่บิดหรือหิวจากโรค

กันยายน 2531

SEPTEMBER 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
				1	2	3
4'	5	6	7	8	9	10*
11 ^{ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 10}	12	13	14	15	16	17
18'	19	20	21	22	23	24
25*	26	27	28	29	30	

สมุนไพรในภัทน์ ปีระณเรักษ

พญ (Piper betel Linn.) ใช้ใบสด 1-7 ใบ โขลกพอกแผลสมรพหำใจ ทานแก้ลมพิษ

ตุลาคม 2531

OCTOBER 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
						1
2	3 ^๑	4	5	6 <i>ส.ป.ส.</i>	7	8
9	10 ^๑	11 <small>จีน 1 คำ เดือน 11</small>	12	13	14	15 <i>ส.ป.ส.</i>
16	17	18 ^๑	19	20	21	22
23/30	24/31	25 ^๑	26	27	28	29

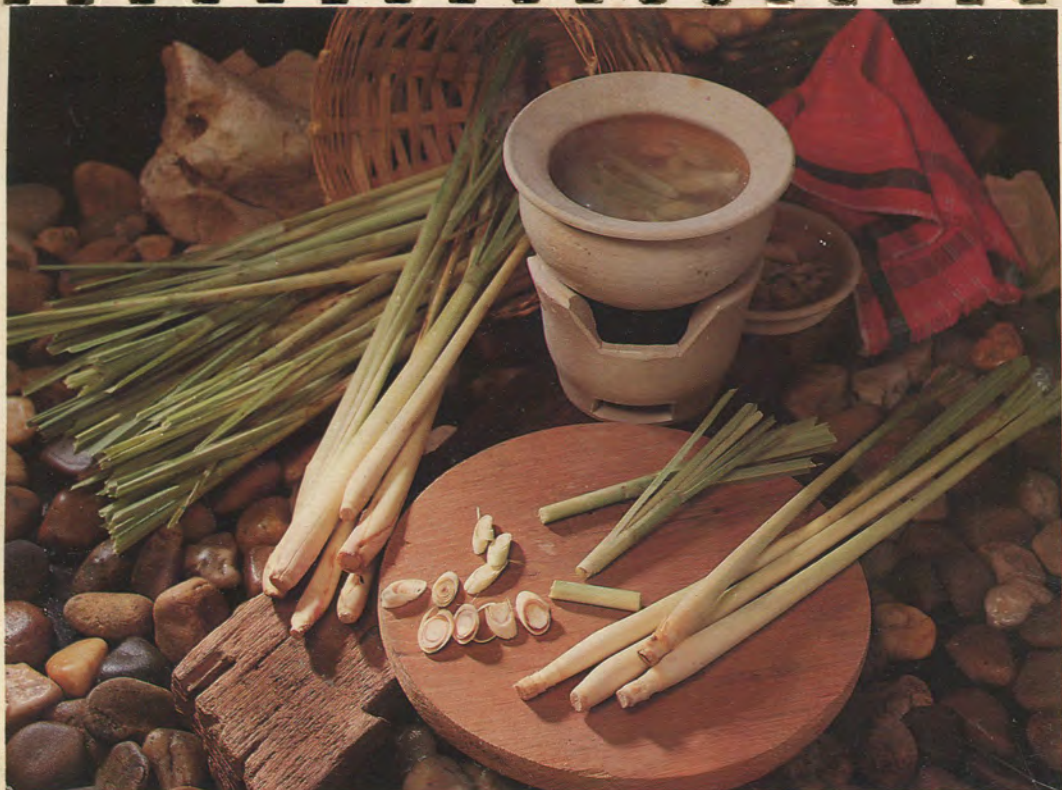
สวนไพรีนบ้านโบราณรักษ์

ตำลึง (Coccinia grandis Voigt.) ใช้เถาแก่ 1 กำมือต้มกับน้ำจนงวด
 เหลือ 1 ใน 3 ส่วน เติมน้ำดื่มก่อนอาหาร เช้า-เย็น บรรเทาอาการโรคเบาหวาน

พฤศจิกายน 2531

NOVEMBER 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
		1	2 ^๑	3	4	5
6	7	8 ^๑	9 ^๑ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12	10	11	12
13	14	15	16 ^๑	17	18	19
20 ^๑	21	22	23 ^๑	24	25	26
27	28	29	30			

สมุนไพรในบ้าน ใบราจณรงค์ช

ตะไคร้ (Cymbopogon citratus Stapf.) ใช้หัวและต้นสด 1 กำมือ
ต้มเอาน้ำดื่ม แก้อาการปวดท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ

ธันวาคม 2531

DECEMBER 1988

อาทิตย์ SUN	จันทร์ MON	อังคาร TUE	พุธ WED	พฤหัสบดี THU	ศุกร์ FRI	เสาร์ SAT
				1'	2	3
4	5	6	7	8°	9 <small>ขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย</small>	10
11	12	13	14	15	16 <small>๒ ค่ำ เดือนอ้าย</small>	17
18	19	20	21	22	23 <small>๓ ค่ำ เดือนอ้าย</small>	24
25	26 <small>๔ ค่ำ เดือนอ้าย</small>	27	28	29 <small>๕ ค่ำ เดือนอ้าย</small>	30	31 <small>แรม 8 ค่ำ เดือนอ้าย</small>

มะกรูด มะระ กลัวยี่หว้า
ขมิ้น ขิงข่า ตะไคร้
สรรพคุณมากมาย
สมุนไพรของไทย ใช้ได้บอกกันมา

ลูกตับ ดอกสด ใบอ่อน
เกสร รากหัว เปลือกแห้ง
ส่วนทั้งห้าตามตำราแจ้ง
ใช้ผัดแผลงเกินใคร

โซลก บด ผันทา
ย่าง ต้ม ดองยา
น้ำฝน น้ำผึ้ง ถึงเหล้าโรง

ลูกกลอนเม็ดเท่าปลายก้อย
กินวันละน้อยละน้อย
หรือต้มเคี้ยวเป็นยານ้ำ
จิบเรื่อยเรื่อยทุกยาม สร้างความสดใสแข็งแรง

สมุนไพรไทยแท้แท้
โรคสารพัดขจัดแก้
เจ็บป่วยใช้ไว้ปัญหา
ง่ายง่ายไม่เปลืองเงินตรา รักษากันอย่างไทยไทย

ปฏิทินปี 2532

มกราคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
	1	2	3	4	5	6
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

กุมภาพันธ์

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
					1	2
					3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

มีนาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
						3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

เมษายน

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

พฤษภาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
						3
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

มิถุนายน

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

กรกฎาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

สิงหาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
						3
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

กันยายน

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ตุลาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

พฤศจิกายน

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
						3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ธันวาคม

อา	จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ดวงแก้ว _____ ออกแบบ
 อธิพิณ _____ ถ่ายภาพ
 ณงนันทน์ _____ เรียงร้อย/ร้อยคำ
 จัดทำโดยกองประชาสัมพันธ์ อ.ก.ส.